Cena 10 gr

GŁOS NARODU

REDAKCJA i ADMINISTR.: KRAKÓW, UL. BOŻ. MIŁOSIERDZIA 1. TELEFONY REDAKCJI: 101-90, 179-93, TEL. ADMINISTR. 133-44

Rok XLVI Kraków, poniedziałek, 20 marca 1939 Nr 79

Litwa na rozdrożu: Polska czy Niemcy?

Warszawa, 19. III. (P). Litwa znalazła się na rozdrożu. W Warszawie obiegają pogłoski, że w związku z rozwojem wydarzeń w Kłajpedzie i możliwością zagrożenia Litwy przez jednego z jej sąsiadów, prezydent republiki litewskiej zwrócił sę do Polski o objęcie opieki nad Litwą. W każdym raze faktem jest, że min. Szaulis złożył wizytę p. min. Beckowi.

Równocześnie jednak w dniu wczorajszym wyjechał do Berlina litewski min. S. Z., Urbszys. Na tle tej podróży rozeszły się pogłoski o możliwości rozpoczęcia układów między Rzeszą niemiecką a Litwą dla zawarcia porozumienia na nowych podstawach. Mówi się o unii celnej, a także i o innych formach porozumienia.

W pierwszą rocznicę

Kowno, 19. III. (PAT). Cała prasa dzisiejsza zamieszcza artykuły poświęcone rocznicy nawiązania stosunków polsko-litewskich.

Urzędowa „Lietuvos Aidas" podkreśla dobrą wolę, którą okazały Polska i Litwa w ciągu ubiegłego roku. Podpisano wiele umów i układów, które stworzyły jasne podstawy prawne dla nawiązanych stosunków. „Lietuvos Zinios" zaznacza, że normalne stosunki polsko-litewskie są czynnikiem pokoju w tej części Europy.

Konferencja Słowaków z Hitlerem w Wiedniu

Bratysława, 19. III. (PAT). Słowackie biuro prasowe komunikuje oficjalnie: w piątek premier rządu słowackiego Tiso, jego zatępca dr Tuka, minister spr. zagr. Durczański oraz główny komendant gwardii ks. Hlinki Mach udali się na zaproszenie do Wiednia. W naradach u gauleitera Buerckla i namiestnika Seyss Inquarta wziął udział również minister spr. zagr. Rzeszy von Ribbentrop. Po naradach, które trwały do północy, premier rządu słowackiego wraz z innymi przedstawicielami słowackimi został zaproszony do kanclerza Hitlera, który przyjął ich w swej siedzibie hotelu „Imperial". Po dłuższej rozmowie z kanclerzem Hitlerem, premier dr Tiso wraz z innymi przedstawicielami słowackimi wrócił o godz. 7 rano z Wiednia do Bratysławy. Dziś rano odbyło się posiedzenie słowackiej rady ministrów, na której premier Tiso i inni przedstawiciele słowaccy, którzy brali udział w naradach wiedeńskich, zreferowali przebieg i wyniki rozmów wiedeńskich. Rada ministrów dyskutowała nad tą sprawą i uchwała jeszcze dzisiaj zostanie zakomunikowana do Wiedna.

Księża słowaccy przeciw hitlerowcom

Bratysława, 19. III. (PAT). Pomiędzy duchowieństwem katolickim a Niemcami o orientacji hitlerowskiej dochodzi w ostatnich dniach często do konfliktów, zwłaszcza na tle wywieszania chorągwi ze swastyką. Np. w miejscowości Bruck koło Bratysławy kierownik szkoły wywiesił flagę hitlerowską na gmachu szkoły ludowej. Przeciwko temu zaprotestował miejscowy ksiądz, domagając się usunięci flagi. Kierownik odmówił spełnienia tego żądania i zaalarmował miejscowych Niemców. W związku z tym doszło w gminie do starć pomiędzy zwolennikami księdza a zwolennikami kierownika szkoły. Policja zmuszona była interweniować i zlikwidować zajście. W Bratysławie i wielu miastach na tle podobnych wypadków doszło do starć między zwolennikami poglądów księży a hitlerowcami.

Ze strony niemieckiej skierowano ostre ataki i pogróżki pod adresem antyhitlerowskich księży, zapewniając, że lud niemiecki odpowiednio zareaguje na ich wystąpienia.

W posiedzeniu rady wziął udział również szef propagandy Mach.

„Protektorat" Niemiec nad... żydami w Czechach

Praga, 19. III. (PAT). Władze czeskie na skutek zleceń czynników niemieckich wydały w dniu wczorajszym i dzisiejszym szereg zarządzeń, mających na celu usunięcie elementu żydowskiego zarówno z wolnych zawodów, jak i z wszelkich organizacyj zawodowych czy gospodarczych. Z izb adwokackich w Pradze i Brnie **usunięto wszystkich adwokatów żydów**, zabraniając im jednocześnie wykonywania jakiejkolwiek czynności prawnej. Ponad to opracowane są zarządzenia w sprawie zakazu wykonywania praktyki przez **lekarzy** pochodzenia żydowskiego. Wszystkie organizacje lekarskie połączone być mają przy tym w ramach jednej centralnej Izby lekarskiej, protektoratu Czech i Moraw. Na zebraniu rady wykonawczej związku kupców w Pradze postanowiono wykluczyć z szeregów związku wszystkich **kupców** pochodzenia niearyjskieko. Jak donoszą z szeregu miast czeskich na sklepach pojawiły się napisy, świadczące o aryjskim pochodzeniu właścicieli. Na wielkich składach żydowskich widnieją napisy: Przedsiębiorstwo żydowskie. W kawiarniach wywieszone są tabliczki: żydzi niepożądani.

Stany Zjedn. przeciwko importowi niemieckich towarów

Waszyngton, 19. III. (K). Urząd Skarbowy Stanów Zjednocz. z dniem 25. IV. b. r. wprowadzic w życie nowe cła, t. zw. antidumpingowe na towary niemieckie. Na razie wprowadzono dodatkowe cła wyrównawcze w wysokości 25 proc. wartości towarów importowanych z Niemiec.

„Poszukiwany teolog"

KAP: „Das Schwarze Korps" z dnia 16 marca b. r. zamieszcza następującej treści ogłoszenie: **„Poszukiwany teolog lub filozof o światowym poglądzie narodowo socjalistycznym, mocnym charakterze, dobry mówca, dla wykładania wolnej od dogmatyki niemieckiej religii w gminie religijnej, wolnej i przez państwo uznanej. W razie wydajnej i dzielnej pracy widoki na posadę dożywotnią. Oferty z curriculum vitae, odpisami świadectw i fotografią nadsyłać pod W. 430 do „Tübinger Chronik".**

Wszelkie komentarze zdają się tu zbyteczne.

—x—

„Gazeta Polska" przeciw gen. Żeligowskiemu

W odpowiedzi na znane już wystąpienie gen. Żeligowskiego w Sejmie w sprawie sytuacji międzynarodowej wytworzonej przez „Anschluss" Czecho-Słowacji, „Gazeta Polska" ostro monituje generała. M. in. powiada, że rząd wie, co ma zrobić, że O. Z. N. odniósł „triumf" w wyborach samorządowych, a jest „dziwne", że p. min. Becka próbuje atakować

„poseł Żeligowski, czyli wojskowy wysokiej rangi,generał broni w stanie spoczynku".

Lecz społeczeństwo właśnie inaczej niż „G. P." ocenia wystąpienie posła Żeligowskiego. Uderza ją to, że nie „cywil", ale oficer — nie porucznik, ale generał — nie generał Skwarczyński, ale generał Żeligowski interpeluje rząd.

—ooo—

Pełnomocnictwa dla Daladier

Paryż, 19. III. (PAT). Pełnomocnictwa dla rządu Daladiera uchwalono 321 głosami przeciwko 264. Po uchwaleniu pełnomocnictw Izba na propozycję Daladiera zgodziła się bez żadnych trudności na zamknięcie dyskusji nad sprawami polityki zagranicznej. Nawet socjaliści nie protestowali przeciwko temu, żądając tylko, by po wizycie londyńskiej prezydenta republiki Lebrun, któremu do Londynu towarzyszyć będzie minister spraw zagranicznych Bonnet, złożono parlamentowi sprawozdanie. Sprawa pełnomocnictw przechodzi w niedzielę rano do senatu, gdzie zapewne też nie napotka na żadne trudności.

—ooo—

Ultimatum (?) Niemiec do Rumunii

Bukareszt, 19. III. (K). Przebywający w Bukareszcie niemiecki minister Wohltat, przedstawił rządowi rumuńskiemu propozycję, której przyjęcie oznaczałoby przyjęcie protektoratu Niemiec przez Rumunię. **Niemcy żądają, by Rumunia zlikwidowała swój przemysł, a pozostała tylko krajem rolniczym, by swój handel, szczególnie zagraniczny, odała Niemcom, a oni zagwarantują Rumunii nietykalność terytorialną.** Dodać należy, że źródła niemieckie przeczą wiadomościom

* * *

Warszawa, 19. III. (PAT). Ambasada rumuńska w Warszawie stanowczo dementuje wszelkie pogłoski o rzekomym ultimatum gospodarczym skierowanym jakoby przez Rzeszę niemiecką pod adresem Rumunii.

Los polskich emigrantów w Czechach

Warszawa, 19. III. (Tel.). Sprawa czterech emigrantów politycznych, b. więźniów brzeskich, którzy mieszkali w Czecho-Słowacji, wyjaśnia się. B. min. Kiernik i b. pos. Bagiński zgłosili się w poselstwie polskim w Pradze, że gotowi są wrócić do kraju. Natomiast p. p. W. Witos i W. Korfanty we wtorek opuścili Czecho-Słowację i są we Francji.

—ooo—

Drogi samolot uległ zniszczeniu

Seattler, 19. III. (PAT). Po przeprowadzeniu dochodzenia towarzystwo lotnicze „Boering Aircraft" stwierdza, że samolot, który rozbił się pod Adler, był nowym samolotem stratosferycznym. Na pokładzie jego znajdowało się 11 ludzi, w tej liczbie Guilonard, zastępca dyrektora towarzystwa holenderskiego K. L. M. i kilku inżynierów towarzystwa „Boer ng.". Samolot kosztował pół miliona dolarów. Uległ on zupełnemu zniszczeniu.

Stany Zjednoczone zrywają z neutralnością

Waszyngton, 19. III. (PAT). Senator Pittman złożyć ma w poniedziałek w prezydium senatu projekt ustawy o anulowaniu ustawodawstwa o neutralności. Projekt przewiduje, że prezydent będzie musiał w ciągu 30 dni od otwarcia konfliktu określić państwa, biorące udział w tym konflikcie. — Określenie to pociąga za sobą automatycznie: 1) zakaz przewożenia przez statki amerykańskie pasażerów i towarów, pośrednio czy bezpośrednio do krajów wskazanych, 2) możność dla stron, biorących udział w wojnie, zaopatrywania się w Stanach Zjednoczonych we wszystkie produkty łącznie z materiałem wojennym, pod warunkiem zapłaty za nie gotówką i przewożenia ich nie na statkach amerykańskich, 3) zakaz udzielania jakiegokolwiek kredytu rządom państw, biorących udział w wojnie, 4) wyjątek od tych reguł uczyniono dla republik amerykańskich, nie zaangażowanych w wojnie poza kontynentem amerykańskim.

Zdaniem kół politycznych, projekt sen. Pittmana zmierza do przyznania prezydentowi Roosevelttowi jak największej swobody działania i do ułatwienia mu przyjścia z pomocą narodom europejskim.

Za granicą więcej Słowaków niż w Słowaczyźnie

Według obliczeń statystycznych w Bratysławie, na całym świecie znajduje się 4,385.000 Słowaków. Charakterystycznym jest, że z tej liczby tylko dwa miliony Słowaków przebywa w swoim kraju. Przeszło dwa miliony jest rozrzucone prawie po całym świecie, a mianowicie: w Stanach Zjedn. 1,350.000, na Węgrzech 700.000, w Jugosławii 90.000, w b. Austrii 60.000, w Rumunii 20.000, we Francji 45.000, w Argentynie 20.000, w Polsce 5.000 (?), w Brazylii 10.000, w Rosji 15.000, w Kanadzie 60.0000, w Australii 8.000 i w Afryce 2.000.

—ooo—

Wiadomości sportowe

Wisła-Garbarnia 7:1 (4:0)

(c) Do towarzyskich zawodów obydwie drużyny wystąpiły niemal w kompletnych składach ligowych. Jedynie do przerwy w drużynie Garbarni brał udział w miejsce Ignaszka zawodnik rezerwowy, zaś w Wiśle na lewym skrzydle w miejsce Filka, który zastąpił Gierglа zagrał Szymczykiewicz. Mecz był interesujący i prowadzony na przeciętnym poziomie tylko do momentu uzyskania pierwszej bramki przez Wisłę, później zamienił się w kopaninę i nosił charakter treningu na jedną bramkę. Zwycięstwo czerwonych jest w zupełności zasłużone. Była ona pod każdym względem drużyną lepszą, podczas gdy pokonani wykazali zupełny brak kondycji i kiedy nie mogli wytrzymać tempa uciekali się do gry ostrej. Bramki zdobyli: Szymczykiewicz 4, Gracz 2 i Artur 1, zaś dla Garbarni honorowy punkt uzyskał Skóra, który jednak na 2 minuty przed końcem nie wyzyskał rzutu karnego. Zawody prowadził p. Rumpler. Widzów 600.

—ooo—

Cracovia-Junak 2:2 (0:1)

Ostatnie próbne galony ligowców krakowskich nie wypadły budująco po za Wisłą, o której piszemy osobno. Cracovia musiała sporo się napracować, aby uzyskać remis z Junakiem. Wynik w istocie nie odpowiada stosunkowi sił. Cracovia niewątpliwie jest drużyną lepszą, stojącą na wyższej platformie kunsztu piłkarskiego, ale niemniej ostra gra gości niwelowała przewagę techniczną.

Do przerwy gra była otwarta i jedyną bramkę dla Junaka zdobył lewoskrzydłowy Zdobylak.

Po przerwie Górski podwyższył wynik na 2:0, przy czym zanosiło się na sensację: na wysoką porażkę Cracovii. Ale właśnie w tym krytycznym momencie gospodarze zabrali się energiczniej do roboty. Pierwszą uzyskała Cracovia przez Myszkowskiego, drugą przez Górę. Prócz tego Góra przestrzelił karnego.

Sędziował p. Medwin. Widzów było 800.

—ooo—

TARNOVIA — KORONA 1:0 (0:0).

Gra na ogół ciekawa, gdyż obie drużyny za wszelką cenę chciały dobrze rozpocząć sezon tegoroczny. Szczęśliwym zwycięzcą została Tarnovia, dzięki wyjątkowemu pechowi jaki prześladował napastnikowi Korony, których kilka pięnych strzałów obronił słupek i poprzeczka. Dopiero pod koniec drugiej połowy szczęśliwy strzał Kapustki zapewnił Tarnovii zwycięstwo mimo rozpaczliwej robinzonady bramkarza Korony. Najlepszym na boisku był Syrek z Korony mimo, że zaprzepaścił tak zasłużoną okazję do wyrównania, przestrzeliwując karnego. — Sędzia p. Scherer na ogół zadowolił mimo, że w gorętszych momentach podbramkowych zapominał o gwizdku, stając się formalnie widzem.

BAWOROWSKI BĘDZIE GRAŁ O PUCHAR DAVISA.

Paryż, 18. III. (PAT). W piątek rozpoczął się w Paryżu doroczny międzynarodowy kongres tenisowy z udziałem przedstawicieli wszystkich państw, grających w tenisa. W pierwszym dniu obrad kongres powziął cały szereg uchwał, z których najważniejsza dotyczy graczy tych państw, które częściowo lub całkowicie wcielone zostały do obszaru innego państwa. Postanowiono, że w przyszłości gracze takiego państwa sami będą określać, w barwach którego kraju pragną walczyć. Związek międzynarodowy tenisa w stosunku do takich graczy będzie odnosił się jak do graczy, którzy nie reprezentowali dotychczas żadnego państwa.

Dzięki powyższej uchwale rozstrzygnięta została pozytywna sprawa udziału Baworowskiego w polskiej drużynie Davis-cupowej.

—x—

W MISTRZOSTWACH LIGI ŚLĄSKIEJ lider tabeli Naprzód przegrał niespodziewanie z Concordią 0:3. Równocześnie Pogoń pokonała Czarnych 4:3.

—x—

Sowiety nie uznały zajęcia Czech przez Rzeszę

Moskwa, 19. III. (PAT). W odpowiedzi na noty niemieckie, zawiadamiające o ustanowieniu protektoratu Czech i Moraw, komisarz Litwinow ogłosił deklarację, w której zaznacza, że **nie może** uznać inkorporacji Czech i Moraw do Rzeszy niemieckiej.

Księga informacyjna polskiego przemysłu, handlu i rzemiosła

W Warszawie powstało Wydawnictwo p. n. „Chrześcijańska Polska“. Nie wszyscy wiedzą, co to jest właściwie za wydawnictwo? Jest to księga informacyjna o polskich placówkach handlowych i wytwórczych.

Komitet redakcyjny wydawnictwa, na czele którego stoi **ks. prałat dr St. Trzeciak**, wyszedł z zatowarzystwa „Boering“. Samolot kosztował pół przede wszystkim musimy poznać jej stan posiadania i popierać go bez względu na to, czy komuś to w danej chwili odpowiada, czy nie.

Hasło, jakie wysunęło wydawnictwo brzmi **„Polak kupuje u Polaka, Konsument-Polak u Polaka-kupca, zaś Polak-kupiec u Polaka-wytwórcy, względnie hurtownika. Wówczas polski pieniądz pozostanie w polskiej kieszeni i powiększy polski stan posiadania“.**

Pierwszy tom tego wydawnictwa „Chrześcijańska Warszawa“ informujące o polskim przemyśle, handlu i rzemiośle obejmujący 15.000 placówek społecznych oceniły sfery gospodarcze jako objaw bardzo dodatni dla rozwoju polskiej wytwórczości i handlu. Tysiące egzemplarzy tej księgi informacyjnej już się rozeszło.

W „Chrześcijańskiej Polsce“ ukazywać się będą artykuły społeczno-gospodarcze, dotyczące wszystkich dziedzin gospodarki narodowej.

Należy przypuszczać, że na terenie całego kraju nie będzie ani jednej polskiej placówki, która się nie zapisze w poczet wielkiej rodziny polskiej wytwórczości i handlu.

Redakcja „Chrześcijańskiej Polski“ mieści się przy ul. Nowy Świat — 44, tel. 5-37-77.

Ruch wydawniczy

MARIALI: — „Krysia Rudzka“ — Nakładem Seminarium Zagranicznego, Potulice, 1939, — str. 151.

W książce tej opisała autorka „krótki żywot, długiego cierpienia i śmierć“ 6 i pół rocznego polskiego dziecka, urodzonego w Łucku w r. 1925. — Życiorys składa się z 3 części. Posiew chwały, Chleb żywota i Owoc krzyża, a całość poświęcona nie dzieciom, ale rodzicom chrześcijaskim, gdyż dziecko w rodzinie katolickiej to problem arcyważny. Mała Krysia w dziecięcym wieku osiągnęła wysoki stopień pobożności.

Humor

W SĄDZIE. Sędzia zwraca się do oskarżonego:

— Czy oskarżony był już karany?

— Owszem.

— Kiedy?

— Przed dziesięciu laty.

— Za co?

— Kąpałem się w niedozwolonym miejscu.

— A od tego czasu?

— Od tego czasu już się więcej nie kąpałem...

OSZCZĘDNOŚĆ SZKOCKA. — Logan jest wielkim skąpcem. Wczoraj żona powiada doń:

— Już dłużej nie mogę chodzić w tym kapeluszu, bo wszyscy lokatorzy wiedzą, że noszę go bez przerwy od dwóch lat!

— Trudno, — odpowiada Logan — będziemy musieli się stąd wyprowadzić.

WYTRZYMAŁOŚĆ KOBIET. — Kobiety dużo łatwiej znoszą ból od mężczyzn.

— Czy ci to powiedział lekarz?

— Nie, szewc!

ISTOTA ROZBROJENIA. — Znakomity pisarz angielski H. G. Wells oświadczył przed paroma dniami jednemu z dziennikarzy:

— Wszyscy rozumieją konieczność ograniczenia zbrojeń, lecz każdy radby ograniczyć to ograniczenie do ograniczenia zbrojeń swego sąsiada!

Kalendarzyk katolicki

PONIEDZIAŁEK 20 MARCA. Św. Wolframa.

—ooo—

Kronika krakowska

REKOLEKCJE WIELKOPOSTNE. Staraniem Katolickiego Stow. Pomocnic Biurowych i Handlowych, odbędą się w czasie od 20—26 marca w Kaplicy Sodalicyjnej przy kościele św. Barbary rekolekcje wielkopostne dla pań pracujących w handlu i biurach. Nauki rekolekcyjne rozpoczynać się będą o godz. 7.45 wieczorem.

PRZETARGI. Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie, podaje do wiadomości zainteresowanych, że w ostatnim czasie ogłoszone następujące przetargi: 1) Publiczny przetarg na dostawę gwoździ żelaznych. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 4 kwietnia o godzinie 10. 2) Publiczny przetarg na dostawę żwiru rzecznego. Termin składania ofert upływa z dniem 27 marca o godz. 10. 3) Przetarg ograniczony na dostawę oryginalnych dywanów wschodnich dawniejszych w dobrym stanie. Oferty należy wnosić do końca marca br. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 20. IV. 1939 r.

Bliższe informacje w sprawie powyższych przetargów otrzymać można w biurze Izby Przemysłowo-Handlowej (ul. Długa 1) w godzinach urzędowych.

ZW. PAŃ DOMU urządza we czwartek dnia 23 marca o godz. 10-tej w Elektrowni pl. Szczepański pokaz: „Serowiec świąteczny", zimne sosy i sałatki do wędlin i drobiu. Kompletuje się kursa gotowania.

WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW S. D. K. Dnia 26 o godz. 10 rano odbędzie się w lokalu Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich, doroczne Walne Zebranie członków S. D. K. z następującym porządkiem dziennym: Odczytanie protokołu z ost. Walnego Zgromadzenia. Zmiana statutu. Sprawozdanie Wydziału. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. Wybór wiceprezesów i członków Wydziału, Komisji Rewizyjnej i Sądu Honor. Wnioski i interpelacje.

„OBRONA KULTURY WARUNKIEM OBRONNOŚCI PAŃSTWA". Cykl 42 wykładów bezpłatnych dla dorosłej inteligencji pod hasłem „Obrona kultury warunkiem obronności państwa", odbędzie się w sali Kopernika na Uniwersytecie Jag. od 20 marca do 2 kwietnia codziennie od godz. 17 do 20-ej. — Prelegentami będą profesorowie i docenci Wszechnicy krakowskiej, przeważnie psychiatrzy i neurolodzy, oraz z Warszawy wybitni publicyści i działacze społeczni. Na inauguracje złożą się w poniedziałek wykłady: red. Kalinowskiego „Wielkie SOS kultury polskiej", prof. U. J. ks. dra Salamuchy „Czynniki psychiczne kształtujące postawę moralną człowieka" i b. kuratora Przyjemskiego „Zagadnienie polskiego człowieka". Początek o 17-ej.

—ooo—

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO:

Poniedziałek, 20. III. „Opowieści Hoffmana".

REPERTUAR KIN:

ADRIA: „Konflikt" i „Więzy miłości".
APOLLO: „Szalony chłopak".
KINO DOMU ŻOŁNIERZA: Od 18—20 marca 1939 roku włącznie: „Płomienne serca". E. Barszczewska, K. Junosza Stępowski, M. Cybulski.
L. O. P. P.: „Chicago" i „Ptasznik z Tyrolu".
PROMIEŃ: „Patrol bohaterów".
SCALA: „Wielki walc" (Luiza Rainer).
STELLA: „Kościuszko pod Racławicami" (E. Barszczewska).
SZTUKA: „Królowa lodu" (Sonia Henie).
ŚWIT: „Biały murzyn".
UCIECHA: „Trzy serca". Barszczewska, Żabczyński, Pichelski, Zelwerowicz i inni.
WANDA: „O czym się nie mówi". W rolach głównych: Stan. Angel Engelówna M. Cybulski, St. Wysocka, Ina Benita, B. Samborski, St. Sielański.
KINO MUZEUM WYŚWIETLA w sobotę, dnia 18, w niedzielę dnia 19, w poniedziałek dnia 20, we wtorek, dnia 21 oraz we środę dnia 22 bm. film p. t.: „Król Królów" (film o Męce Pańskiej). W niedzielę o godzinie 12-tej oraz w poniedziałek, wtorek i środę o godzinie 3-ciej po cenach poranków.

—:ooo:—

Kraków w dniu 19 marca

W dniu 19 marca, jako w dniu imienin marsz. Piłsudskiego, na gmachach państwowych i publicznych wywieszono flagi państwowe. O godz. 8 min. 30 w katedrze wawelskiej odprawiona została Msza św. żałobna przez dziekana kapituły **ks. infułata dr A. Podwina.** — W nabożeństwie wzięły udział: kompania honorowa pułku ziemi krakowskiej z sztandarem i orkiestrą, oraz poczty sztandarowe Zw. Legionistów, zrzeszeń kombatanckich, sfederowanych w P. Z. O. O., K. P. W. i P. P. W., poczty sztandarowe młodzieży szkół krakowskich, oraz delegacje różnych stowarzyszeń, z przedstawicieli byli obecni wiceprez. miasta dr Klimecki, gen. Mond, gen. Piasecki, prezes Sądu Apel. Sawicki, rektorowie wyższych uczelni krakowskich z rektorem U. J. prof. Lehr-Spławińskim na czele, starosta grodzki dr Wojnarowski, starosta pow. dr Łach, prezes Izby Kontroli mgr. Rusiecki i inni.

Po nabożeństwie nastąpiło złożenie hołdu w krypcie przez przedstawicieli władz i organizacyj kombatanckich.

Akcja gospodarstw piętrowych
na nowej drodze

W sobotę odbyła się na zaproszenie p. wojewody Tymińskiego konferencja w sprawie upowszechnienia akcji gospodarki współrzędnej (gospodarstw piętrowych) wśród ludności wiejskiej województwa krakowskiego.

Sprawa forsowania gospodarstw piętrowych jest już aktualna od kilku lat, niestety rozmiary tej akcji jak dotąd nie były wielkie, **gdyż nie zawsze spotykała się ze zrozumieniem wszystkich zainteresowanych czynników.** Obecnie w akcji tej nastąpił zwrot na lepsze. Akcja na rzecz gospodarstw piętrowych została uznana za jeden z czynników mogących bardzo poważnie zaważyć na podniesieniu gospodarczym wsi krakowskiej przez stworzenie dodatkowego źródła dochodu.

W tym kierunku wypowiedzieli się uczestnicy wspomnianej konferencji, na której po ożywionej dyskusji podjęto odpowiednie uchwały przedłożone przez p. dyr. Zachemskiego.

W konferencji, która będzie miała niewątpliwie doniosłe znaczenie dla dalszego rozwoju gospodarstw piętrowych, a której przewodniczył **p. wicewojewoda Małaszyński**, a następnie **p. nacz. Eustachiewicz** — wzięli udział przedstawiciele zainteresowanych instytucyj i organizacyj, działacze społeczni oraz przedstawiciele: ministerstwa rolnictwa w osobie **inż. Błaszczyka** i min. Opieki Społecznej w osobie **p. nacz. Skowrona.**

Jak wiadomo, największym orędownikiem tej akcji był **p. nacz. Macko.** Obecnie akcję tę oficjalnie już prowadzi Izba Rolnicza w Krakowie pod opieką Urzędu Wojewódzkiego.

Egzaminy dojrzałości eksternów

Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego podaje do wiadomości, że egzaminy dojrzałości eksternów w zakresie gimnazjum 8-mio klasowego dawnego typu odbędą się **po raz ostatni** w kwietniu 1939 r. i do egzaminu tego będą dopuszczeni tylko ci kandydaci, którzy podania wraz z potrzebnymi dokumentami wniosą do Kuratorium przed 1 kwietnia b. r.

Od września 1939 r. będą odbywały się do końca roku 1940 te same egzaminy dojrzałości tylko dla tych kandydatów, którzy egzamin powtarzają, a więc osoby, pragnące przystąpić w czasie od września 1939 roku do końca 1940 roku **po raz pierwszy**, do egzaminu dojrzałości dawnego typu nie będą dopuszczone. Egzaminy eksternów z kursu 6-ciu klas gimnazjum dawnego typu odbędą się również po raz ostatni w kwietniu 1939 r. i do egzaminu tego będą dopuszczeni tylko ci kandydaci, którzy wniosą udokumentowane podania do Kuratorium przed 1 kwietnia b. r.

Egzaminy z 6-ciu klas już więcej odbywać się nie będą nawet dla eksternów reprobowanych.

—:ooo:—

SKŁADKI ZŁOŻONE W ADM. „GŁOSU NARODU":

Na kuchnię im. S. Samueli: zamiast prezentu imieninowego ks. prof. Rychlickiemu — klasa IV. A. Gimnazjum IV. złożyła zł 10.—.

—:ooo:—

„Katolicy i teatr"

W związku z artykułem **dr Piotra Bobera, p. t. „Katolicy i teatr w Polsce"**, który w ostatnich dniach ukazał się na łamach naszego pisma należy dodać pewne wyjaśnienia.

Mówiąc, że **„dzisiaj prymat w naszym teatrze trzyma żydostwo"**, nie można myśleć o teatrze krakowskim, który za dyrekcji Frycza kultywuje tak, jak żaden z teatrów polskich, **twórczość dramatyczną rdzennie polską**, i na tym właśnie polu położył wielkie i naśladowania godne zasługi. Wreszcie wzmianka o przedstawieniach szkolnych nie może obciążać kredytu dyrekcji teatru, ponieważ program tych przedstawień układa **kuratorium szkolne** wraz z **komitetem teatru szkolnego** i odpowiedzialność za nie ponoszą te instytucje. Teatr jest tylko wykonawcą ich woli.

Postulaty w zakresie etyki i moralności w teatrach naszych są **zupełnie słuszne i dzisiaj bardziej aktualne**, niż kiedykolwiek.

Aby więc sferom obywatelstwa katolickiego **ułatwić pracę na tym polu**, powinna obecnie rada miejska **do nowej komisji teatralnej** (mandaty komisji obejnej wygasły) **powołać takie autorytety**, któreby poza wielką i gruntowną znajomością teatru polskiego i zagranicznego oraz naszej i obcej literatury dramatycznej, dawały rękojmię ustawicznej troski o wpływy moralne teatru. Obecny teatr krakowski czuwa nad postulatami moralności i respektuje je bez zbytniej współpracy komisji. Niemniej jednak nowa, odpowiednio dobrana komisja teatralna, będzie dla katolickiego społeczeństwa krakowskiego oficjalnym rzecznikiem tych spraw w teatrze — w tej instytucji, która jest przede wszystkim sztuką, i która, aby żyć, musi pozostać czułą na wszystkie objawy życia współczesnego.

a. w.

Do Nr. Bud. Drog. Kons. 47/39/G.
Kraków, dnia 18 marca 1939 r.

Zarząd Miejski w stoł. król. m. Krakowie ogłasza

PRZETARG NIEOGRANICZONY
na dostawę cementu

dla Wydziału Budowlanego i Zakładów Miejskich na rok budżetowy 1939-40.

Oferty na przepisanych formularzach należy składać do czwartku dnia 30 marca b. r. godz. 12-tej w Wydziale Budowlanym Zarządu Miejskiego (Kraków, Ratusz, Pl. W. W. Świętych 4, III. p. pokój Nr. 2). Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godzinie 12-tej.

Formularze ofertowe i warunki przetargowe oraz informacje otrzymać można w godzinach urzędowych w Wydziale Budowlanym pokój Nr. 4, II. p.)

Za Prezydenta miasta:

Dyrektor Budownictwa Miejskiego
Inż. Czesław Boratyński w. r.

Od Administracji

Celem uregulowania nakładu prosimy o jak najrychlejsze uregulowanie prenumeraty.

O pomoc dla przemysłu ludowego

Wieś nie ma pracy! — ten poważny głos ostrzegawczy słychać w Polsce bezustanku. Bezrobocie wsi jest zjawiskiem nader groźnym i przedmiotem troski wszystkich, którym dobro kraju i wsi leży na sercu. W tych warunkach należy zwrócić uwagę na wszelką akcję, która choć trochę przyczynia się do zmniejszania bezrobocia ludności wiejskiej.

Ważną gałęzią dawnej wiejskiej produkcji był przemysł związany z tradycyjnym strojem: **warsztaty tkackie, szewskie, krawieckie, hafciarskie itp., które jednak podupadły wraz z zanikaniem dawnych strojów.** Obecnie szereg danych wskazuje na to, że ludność wiejska, zwłaszcza na terenie Karpat, znów wraca do ubiorów, jakie nosili przodkowie, w związku z czym aktualną staje się sprawa organizacji na nowo wyżej wspomnianych gałęzi przemysłu ludowego.

Część akcji w tym kierunku ma spełnić ankieta rozpisana przez Poradnię w Sprawach Strojów Ludowych **przy Muzeum Etnograficznym w Krakowie.** Zadaniem jej jest zebrać dane o warunkach życia i pracy rzemieślników wiejskich, co pozwoliłoby później na odpowiednie zmiany, podtrzymanie istniejących placówek i zakładania nowych. Ankieta rozrzucona po terenie całych Karpat zwrócona jest do wszystkich, którzy interesują się losem przemysłu ludowego.

——oOo——

Francja nie ma już złudzeń

Paryż, 19. III. (PAT). Onegdaj w Izbie Deputowanych odbyła się debata nad projektem ustawy o pełnomocnictwach dep. Frossard, który jako b. zwolennik polityki Monachium przyznał, **iż on i jego przyjaciele tak, jak duży odłam społeczeństwa, pomylili się.** Sądzili oni, że Monachium będzie mogło być punktem wyjścia dla polityki pokoju europejskiego. **Frossard, który dziś już nie ma złudzeń, wysunął na nowo koncepcję rządu jedności narodowej, jako jedynie odpowiadającą nakazom chwili.**

Dep. Blum wygłosił mowę, będącą **oskarżeniem** polityki zagranicznej **min. Bonneta.** Mówca wychodził z założenia, iż nie zarzuca się już min. Bonnetowi układów monachijskich, **wszyscy bowiem zostali wprowadzeni w błąd,** ale zarzuca kierownikowi francuskiej polityki zagranicznej, iż **w ciągu 6 miesięcy nic nie zdziałał na rzecz odbudowy francuskich sojuszów. „Najgorszą rzeczą jest — oświadcza Blum — iż wszystko tak się dzieje, jak gdyby Francja nie istniała“. P. Blum wypowiada się przeciw pełnomocnictwom.**

Premier Daladier wygłosił krótkie przemówienie, które sprowadzało się do tezy, **iż najlepszą odpowiedzią na pytanie ,jak ustosunkować się do wydarzeń, jakie miały miejsce w Europie środkowej, będzie uchwalenie przez Izbę pełnomocnictw,** które mają na celu wzmocnienie siły obronnej Francji. **Francja** — oświadczył premier — **nie ustąpi ani przed siłą, ani przed wybiegami, niczego ze swych praw i ani piędzi swego terytorum.**

Bezzwrotna zapomoga dla urzędników państwowych w C. O. P.

Warszawa, 19. III. (Tel.). Według obliczeń organizacji urzędników państwowych jednorazowa zapomoga dla urzędników zatrudnionych na terenie C. O. P. obejmie około 70 proc. pracowników państwowych na tym obszarze. Jednorazowe zasiłki otrzyma przeszło 5.000 osób, których uposażenie nie przekracza 200 zł. miesięcznie.

Radio

GIMNASTYKA DLA WSZYSTKICH. Od dnia 26 marca do dnia 2 kwietnia P. Radio w porozumieniu z P. U. W. F. i P. W. organizuje „Tydzień propagandy gimnastyki domowej“. Celem Tygodnia jest zainteresowanie szerszego ogółu ćwiczeniami cielesnymi, a przede wszystkim gimnastyką domową. P. Radio już od szeregu lat nadaje w swoim programie gimnastykę poranną, prowadzoną przez mjr. Dobrowolskiego. Tą drogą przeszkolonych zostało już wiele tysięcy osób. P. Radio pragnie wciągnąć do pracy jeszcze więcej osób ćwiczących i zademonstrować im, jak należy ćwiczenia te wykonywać prawidłowo. Pokazy te mają dostarczyć początkującym nieodzownych wskazówek, a zaawansowanym dać możność skorygowania ewentualnych błędów. W tym celu wykorzystując mikrofon P. Radio zakomunikuje radiosłuchaczom, że w pewnych dniach i godzinach zgłaszać się oni mogą do ośrodków wychowania fizycznego i klubów sportowych, gdzie będą demonstrowane lekcje gimnastyki. Lekcje taką można nie tylko obserwować, ale również wziąć w niej osobisty udział: Wszystkie ośrodki przeprowadzą jednakową lekcję pokazową. Lekcja taka złożona z najprostszych i najbardziej celowych ćwiczeń będzie trwała 15 minut. „Tydzień“ zainauguruje mjr. Dobrowolski pogadanką, którą wygłosi przed mikrofonem w sobotę, dnia 25 marca o godz. 20.50.

ZAPOBIEGANIE DROGĄ RADIOWĄ WYPADKOM TRANSPORTOWO-KOMUNIKACYJNYM. Celem zwalczania częstych wypadków transportowych i komunikacyjnych niemieckie rozgłośnie będą w przyszłości nadawały co 2 tygodnie specjalne audycje, zawierające wyłącznie reportaże z tego rodzaju wypadków. Audycje te będą nadawane w ścisłej współpracy z policją ruchu, a zbieranie do nich materiałów ma się odbywać w sposób następujący: Po otrzymaniu wiadomości na miejsce wypadku wysyłać się będzie natychmiast wóz radiowy z obsługą, która na płytach woskowych nagrywa przebieg wypadku. Płyty te będą następnie rozsyłane do poszczególnych rozgłośni i nadawane w czasie wspomnianych audycyj. Umożliwi to nadanie słuchaczom bezpośrednich sprawozdań z wypadków oraz zwrócenie uwagi na ich skutki. Specjalne wychowawcze znaczenie tych audycyj będzie polegało na tym, że podczas ich nadawania wyjaśniane będą również odnośne przepisy ruchu oraz konieczność ich przestrzegania ze względu na bezpieczeństwo własne i bliźnich.

Programy stacyj radiowych

WTOREK, 21 MARCA.

Warszawa. Program ogólnopolski. Godz.: 6.30 Pieśń poranna; 6.35 Gimnastyka; 6.50 Płyty; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Płyty; 8.00 Audycja dla szkół; 11.15 Płyty; 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa; 12.00 Audycja południowa; 15.00 „Podróż w przyszłość“; 15.15 Skrzynka ogólna; 15.30 Muzyka obiadowa; 16.00 Dziennik popołudniowy; 16.08 Wiadomości gospodarcze; 16.20 Przegląd aktualności finans.-gospod.; 16.30 Arie z oper; 16.50 Społeczne znaczenie popularyzacji nauki;; 17.15 Recital fortepianowy; 17.30 „Z pieśnią po kraju“; 18.00 Audycja dla wsi; 18.30 Audycja dla robotników; 19.00 „Ze świata operetki“; 20.35 Audycje informacyjne; 21.00 Koncert symfoniczny; 22.00 „Przechadzki ateńskie“;

Kraków. Godz. 6.57 Pieśń poranna; 8.10 Płyty; 11.15 Płyty; 14.00 Płyty; 14.50 Odczytanie programu na dzień następny; 14.55 Wiadomości sportowe; 15.15„Czy wiecie, że“ w opr. dr J. Reguły; 18.00 Recital skrzypcowy; 22.55 Lokalne informacje; 23.05 Zakończenie audycji.

Lwów. Godz. 6.57 Pieśń poranna; 8.10 Płyty; 8.50 Wiadomości poranne; 11.15 Płyty; 14.00 „Piękna nasza Polska cała“; 14.30 „Ludowe zwyczaje wielkopostne“; 14.45 Wiadomości gospodarcze; 14.50 Giełda lwowska; 14.55 Program na jutro; 15.15 Skrzynka techniczna; 18.00 Wiadomości bieżące; 18.05 Rezerwa programowa; 18.15 Audycja dla wsi; 22.55 Audycja informacyjna; 23.05 Zakończenie programu.

Katowice. Godz. 530 „Dzień dobry“; 6.30 Program na dziś; 11.15 Piosenki o rzekach; 14.00 Wiadomości gospodarcze; 14.05 Koncert życzeń; 14.35 „Kukiełki śląski“; 14.55 Wiadomości bieżące; 15.15 Gawęta o języku polskim; 18.00 „Zagłębie Dąbrowskie ma głos“; 18.15 Płyty; 18.25 Wiadomości sportowe; 22.55 Komunikat bieżący; 23.05 Zakończenie programu.

Program stacyj zagranicznych. Godz. 20.10 Koncert symfoniczny. 20.40 Sztokholm. Koncert z udz. Ewy Bandrowskiej-Turskiej. 21.00 Bruksela franc. „Sylvain“. 21.00 Rzym. „Il piccolo Marat“ — opera. 21.00 Mediolan. Koncert symfoniczny. 21.30 Wieża Eiffla. Koncert symfoniczny. 21.30 Londy Reg. Koncert Chopinowski.

ARMIN O. HUBER 104

UJARZMIONE ŻYWIOŁY

Powieść współczesna z Dzikiego Zachodu.

Adaptacja autoryzowana Eugeniusza Bałuckiego.

— Koniec! — przemknęło mu przez myśl.

Pożegnał się w duchu z niektórymi osobami, lecz w tym momencie niewidzialna siła odciągnęła Kanaka. Ujrzał jego dziko wykrzywioną twarz i nalane krwią, nieprzytomne z wściekłości oczy, a gdy odwrócił głowę, spostrzegł dwie postacie, tarzające się po ziemi w śmiertelnym uścisku, a za nimi przywódcę gangsterów, uciekającego w potężnych skokach.

Raiott nie władał prawą ręką i był bezbronny, Huwai miał nóż.

Choterski zerwał się i podbiegł do walczących. O ułamek sekundy za późno: Huwai dźgnął Raiotta w pierś, sprężył się do skoku jak dziki kot i w następnej chwili z niesamowitym wyciem rzucił się na Polaka, potrząsając okrwawionym nożem.

Choterski nie był tchórzem, ale straszny wygląd Kanaka, opętanego szałem, wywarł na nim zbyt wielkie wrażenie właśnie w tym momencie, gdy musiał zachować zimną krew.

Zust Huwai, opływających pianą, wydobywały się nieartykułowane dźwięki.

Kanak natarł z furią. Był o głowę wyższy od Polaka i ważył przynajmniej o dwadzieścia kilogramów więcej.

Z początku Choterskiemu udało się chwycić szaleńca za prawą rękę uzbrojoną w długi nóż. Wyczuł jej nieludzką siłę, niezmiernie spotęgowaną napadem Amoka, w którym chorego ogarnia nieposkromione pragnienie zamordowania każdego napotkanego człowieka.

Huwai podstawił nogę Choterskiemu i obaj runęli na ziemię.

Polak bronił się rozpaczliwie. Daremnie próbował na wszelkie sposoby wyciągnąć rewolwer z pochwy — nie mógł się uwolnić ze stalowych uścisków szaleńca.

Po krótkim zmaganiu się Kanak podgarnął pod siebie przeciwnika, chwycił go lewą ręką za włosy, przytrzymując głowę przy ziemi, a palcami prawej ścisnął za szyję i całym ciężarem ciała tak przytłoczył Polaka, że go zupełnie obezwładnił.

Choterski jęknął głucho. Dusił się z braku powietrza, czuł, że gwałtownie traci siły.

Ogarnęła go niemoc, przed oczami zamigotały czarne i czerwone płatki, zapaliły się jaskrawe gwiazdki...

Stalowe kleszcze rozluźniły się nagle. Choterski uniósł powieki, ujrzał potężną postać Kanaka, która rozrzucając bezsilnie ramiona, osunęła się miękko obok niego twarzą ku ziemi.

Dźwignął się z trudnością i ukląknął, wyjmując odruchowo rewolwer.

Popatrzał dokoła, jeszcze nie rozumiejąc, co zaszło: koło niego leżał nieruchomo Huwai, w jego plecach sterczał nóż, nieco dalej w przedśmiertnych drgawkach skręcał się Raiott.

Poczołgał się do Hindusa, pochylił się nad nim, ujął go ostrożnie za głowę i uniósł ją lekko w górę.

Umierający poruszył bezdźwięcznie wargami. Zdawało się, coś mówił, lecz Choterski nie mógł zrozumieć ani jednego słowa.

Przyłożył ucho niemal do samych ust Raiotta i wówczas usłyszał wyraźnie:

— Nirwana...

Potem Hindus wyciągnął się, otworzył oczy, popatrzył ze zdziwieniem na Polaka, uśmiechnął się i powiedział głośno po angielsku:

— Mnie nie szkoda... Szkoda byłaby ciebie, o, panie... Odchodzę... szczęśliwy... do Nirwany...

Drgnął i zamarł w bezruchu.

Już nie żył.

Choterski zamknął mu oczy, wstał i powiódł dokoła niezupełnie przytomnym wzrokiem. Z jednej strony ujrzał pułkownika Królewskiej Konnej, który kroczył ku niemu z herszten bandy gangsterów, z przeciwnej strony dolatywały odgłosy gęstej strzelaniny, która zresztą ustała wkrótce.

— Hallo, inżynierze! — zawołał z daleka Mac Lennan.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wydawca: za „Katolickie Towarzystwo Wydawnicze“ Ska z o. o. dr St. Kijak. — Redaktor: Mieczysław Babiński.
Drukarnia Polska, Fr. Zemanka w Krakowie.